

Under Guds veldige hånd

Taler

Ole Hallesby

Dato

28 oktober 1940

Sted

Calmeyergatens misjonshus

Omstendigheter

Tale ved etableringen av Kristent Samråd, som skulle bli det samlende organ for kirkekampen fram til april 1942.

1 Ydmyg eder under Guds veldige hånd,
for at han kan ophøie eder i sin tid. Og
kast all eders sorg på ham! For han har
omsorg for eder. 1. Pet. 5, 6-7.

5

Her tales om våre sorger.

Da er det et ord for oss. Ti sorger har vi alle. Små sorger og store. Tenk på alle de
små sorger i det daglige, disse mange nålestikk, som kan gjøre livet så surt og
10 bittert for oss.

Og så får vi den store sorg en eller et par ganger i vårt liv.

Den store sorg som nesten vil kvele oss. Vi mister kanskje en av våre kjære. Og
15 livet blir så uutholdelig tomt og tungt.

Eller vi blir syke, alvorlig syke, og så kommer frykten snikende, frykten for
helseløshet og arbeidsudyktighet. Eller økonomien blir umulig. Vi får det ikke
til å rekke. Eller det går ikke for oss der hjemme. Vi kjenner oss så uskikket og
20 udyktige til å bygge et kristent hjem.

Eller det er barna, som bringer de store sorger. Især for dig, du mor. For du
oplever jo mer enn andre både av sorg og glede, fordi du er mor.

25 Du minnes da barna var små og hang om din hals og satt på ditt fang. Du sang
med dem og du bad med dem, og du talte med dem om Jesus. Å, det var jo et

lite paradis på jord!

30 Og nu er de store og voksne. Nu sitter de ikke på ditt fang. Nu vil de ikke høre om Jesus. Nu vil de ikke be heller. Og når du ser den vei de går mot den evige fortapelse, så kjenner du det som hjertet vil briste.

Eller det er en annen sorg: Guds barnets store, permanente sorg: Sorgen over
35 synden. Per Nordsletten synger et steds:

Synden, akk synden den plager mig mest.
Selv da når for øvrig jeg har det som best.

40 Å jo, vi er alle vel kjent med sorger.

Men nu sier Guds ord her idag: Kast all eders sorg på Herren! Hvorfor gjør vi så ikke det? Hvorfor bærer vi våre sorger selv, når vi får lov til å legge dem over på Gud?

45 Ja, dette er sannelig noe å tenke over. Her rører vi sikkert ved den dypeste tragedie i vårt gudsforhold. Jeg kan ikke kaste min sorg på Gud, for det er ham jeg er mest redd for. Han legger nemlig sin veldige hånd på mig. Og det vil jeg ikke. For jeg stoler ikke på ham. Men tvert om: Jeg tviler, jeg protesterer, jeg
50 knurrer, jeg skjelver. For han er den sterkeste. Og nu kommer han og krysser alle mine planer!

Hvordan går det til, at et Guds barn blir redd for Gud og hans vilje? Hvordan kan jeg frykte for hans vilje som elsket mig, så han døde for mig?

55 Grunnen er enkel nok: Mitt hjerte er blitt verdsliggjort. Hva vil det si? Det vil si, at noe i denne verden er blitt mig kjærere enn Gud, kjærere enn det fortrolige samfund med Gud.

60 Da er jeg redd Gud. Både i motgang og i medgang. I motgangen knurrer jeg når Gud tar fra mig dette som er blitt min avgud. Og i medgangen frykter jeg for at han en vakker dag kommer og tar det fra mig.

Hvad skal jeg da gjøre?

65

Da er det ikke meget å gjøre. Bare en ting. Det står her i teksten: Ydmyg eder under Guds veldige hånd.

70 Jeg kan ikke forandre mig selv, hverken mitt hjerte eller mine bekymringer. Men jeg kan tilstå min synd, min blodrøde synd, at jeg ikke stoler på Gud, men tviler og protesterer og knurrer og skjelver.

Og så kan Gud forandre både mig og mine bekymringer. Han behøver bare å
75 vise sig for mig. Når jeg får se ham som for min skyld blev født i en stall og døde på et kors, han som bar Guds vrede og forbannelse i mitt sted, da tror jeg igjen syndernes forlatelse.

Og da kan jeg igjen legge mitt lille urolige hjerte inn til min Frelser. Og når jeg
80 nu stille ser op i Guds veldige hånd, som ligger over mig, så ser jeg at den er gjennemboret - for mig.

Da smelter min gjenstridighet og mine bekymringer.

85 Som honning gjør det sure søtt.
Som ilden gjør det hårde bløtt.
Så gjør det navn mitt hjerte glad,
og smelter hvad oss skiller ad.

90 Og da får jeg kaste min sorg over på Herren. Da slipper jeg å bære den selv.

Hvad gjør så Herren?

95 Tar han bort mine trengsler og vanskeligheter? Nei, som regel ikke. Men han gjør et annet under. Og det er sikkert ikke mindre. Han gjør vann til vin. Og jeg kan igjen synge:

Under korset vil jeg trede,
100 bære det med stille glede.
Korset, Frelser, som er ditt!

Kjære tilhørere!

Har I det godt med Gud? Har I klart oppgjør med Gud, så I kan se Gud i øinene?

110 Du har det ikke godt, sier du. I den senere tid er det blitt så vondt og vanskelig for dig. Før var du så rolig og glad. Du sov godt og spiste godt, og moret dig bra hver uke, så langt pengene rakk. Men så begynte det å komme så mange tunge og alvorlige tanker. Du søkte å slå dem vekk. Men det gikk ikke. Tvert om: det kom flere og flere. Og det verste av det hele: De var sanne. Ja, så fortvilet sanne. Og nu er det fullstendig kaos i ditt indre.

115 Vet du hvad dette er? Det står i teksten her. Det er Guds veldige hånd. Han måtte legge den på dig, fordi du holdt på å gå til grunne for ham. Du holdt på å forfuskes, og ta skade på din sjel.

120 Men jeg har det så vondt, sier du.
Ja det er hårdt når Gud legger sin hånd på oss.
Hvad du skal gjøre? spør du.
Det står også her i teksten: Ydmyg dig under Guds veldige hånd. Bøi dig for Gud og ta oppgjøret med ham. Nu! Straks! Så skal han stryke ut alle dine synder
125 for Jesu blods skyld og gi dig fred i din hvileløse sjel. Og gjøre dig til et opreist og frimodig menneske.

Men ydmyg dig også for mennesker . Fortell dem at du må omvende dig. Som skrevet står: «Med hjertet tror man til rettferdighet, og med munnen bekjenner
130 man til frelse.»

Den 9. april la Gud sin veldige hånd på oss alle i Norge. Det kom så uventet og overraskende. Vi var uforberedte her i landet. Ikke bare militært, men også åndelig.

135 Det blev så vanskelig å leve. Jeg tenker nu ikke bare på krigen med bombing og flyalarm og mørklegging og rasjonering av mat og klær. Jeg så og hørte så meget som gjorde mig både harm og bitter. Og jeg stred med mange tunge tanker, inntil jeg fikk øie på Guds veldige hånd. Inntil jeg fikk høre det Gud vilde tale
140 med mig om gjennom disse veldige begivenheter. Det var fremfor alt annet to ting: Mitt forhold til Gud. Og Guds forhold til mitt folk.

Da måtte jeg ydmyge mig og innrømme at Gud har rett når han tukter og

145 straffer oss her i Norge. Vi har syndet så meget og så grovt her i landet, både de troende og de vantro, både den enkelte og folket, at Gud ikke kunde utsette straffen lenger.

Da jeg endelig bøiet mig og innrømmet dette for Gud, da fikk jeg kaste sorgen
150 på Gud, både min egen og mitt folks dype sorg. Da fikk jeg fotfeste. Da fikk jeg frimodighet.

På mine mange og lange reiser i disse måneder har jeg talt med mange mennesker. Og jeg har merket, at mange av dem har det slik som jeg hadde det.
155 Jeg forstod også at mange av dem ikke er kommet ut av sin bitterhet. Men tvert om: de blir mere og mere bitre og hatefulle.

Og jeg ser at dette gjør dem ulykkelige. De blir så rastløse og utålmodige og misfornøiet. Men verst virker dette på gudsforholdet: De ser ikke Guds veldige
160 hånd. De forstår ikke Guds rettferdige straff over Norges synder. Derfor merker man så lite til bod overfor Gud. Bare bitterhet mot mennesker. Derfor blir det også så lite bønn for vårt folk. Vi som oplevet 1905 med dets mektige og vedholdende bønn for Norge, vi kjenner det så sårt og tungt nu.

165 Sinnene er nu fylt av de mange fantastiske rykter, og munnen er full av menneskelige beregninger om hvordan det hele vil komme til å gå. Og jo svakere argumenter man har, jo heftigere blir gjerne debattene.

Stiller vi oss slik til Guds veldige hånd, da skikker vi oss i sannhet lik med verden
170 og vantroen. Ja, det er mange verdslige mennesker som ser klarere i denne sak. Jeg har iallfall truffet adskillige verdslige mennesker i denne tid, som har sagt at noe måtte komme som straff over oss her i Norge.

Så lenge vi protesterer og knurrer mot Gud og hans veldige hånd over vårt folk,
175 blir det bare menneskelige bekymringer og beregninger og anstrengelser. Men bøier vi oss under Guds veldige hånd, da får vi også tillit til denne hånd. Da får vi kaste vårt folks sorg og dype fornedrelse på Herren.

Da får vi nemlig se hans løfter. Det står et også her i vår tekst, at han vil ophøie
180 oss. I sin tid. Og så snart vi får denne frie og trygge stilling oppad, mot Gud, får vi også den rette stilling utad. Da makter vi å optre med fasthet, ro og verdighet i de mange vanskelige situasjoner, som de nye forhold fører oss opp i. Da får vi

185 også kraften til å leve og arbeide og stride og bede, ja lide for vårt folk, vårt elskede folk.

Og da, ja da kan ingen kue oss og ingen skremme oss fra å gjøre det som vi efter Guds ord vet er til vårt folks sanne gavn.

190 Som kristne nordmenn brenner vi idag efter å tjene, gavne vårt krigsherjede land og vårt ulykkelige folk. Det skal andre tale mer om her i aften. Jeg skal bare få nevne vår tjeneste i bønn.

195 Det finnes sikkert ingen kristen kvinne eller mann i Norge idag, som ikke ber for vårt land. Ja, kjære Guds barn, la oss alle be! Det er på kne den kamp først må kjempes, som skal reise vårt folk av fornedrelsen.

Jeg vet litt om, at det ikke alltid er så lett å be i denne tid. Vi vet ofte ikke engang hva vi skal be om. Da er det godt å minnes at Gud hører også de usigelige sukk.
200

Men størst er det at han har lovet å skaffe oss rett. Hør hans egne ord: «Skulde da ikke Gud hjelpe sine utvalgte til deres rett, de som roper til ham dag og natt. Jeg sier eder: Han skal skynde sig å hjelpe dem til deres rett.»
205

Alt det Gud gir er gode gaver.

Også det han gir oss med sin veldige hånd. Endel av disse gaver er vanskelig for oss å se, så lenge hans veldige hånd ligger tungt på oss. Men litt har vel noen hver
210 av oss fått øie på.

Og idag må jeg nevne den store gave og den store glede, som det sikkert er for oss alle, at vi kan holde dette møte, for å dokumentere den nye enhet som er skapt i vår kirke.
215

At vi nu kan stå sammen, som I hørte, uten omsvøp på Guds inspirerte ord efter vår lutherske bekjennelse, det er i sannhet virket av Guds veldige hånd, og ikke av noe menneske.

220 Og det mest gledelige er dette, at enheten ikke er bygget på et kompromis, at man altså ikke har skapt en ny grunn for enhet. Nei, det nye er enheten på den

gamle grunn.

225 Som I nok vil forstå er det mange og underlige følelser, som fyller mitt sinn i disse dager, både av takk og bønn og beven. Og jeg finner ikke noe bedre uttrykk for det enn den gamle salmists ord: «Av Herren er dette gjort og det er underlig i våre øine.»

230

Kilde

Kirke og Kultur, bd. 47, s. 514-519, 1940.

Emner

Andre verdenskrig, Folkemøte, Kirke

235

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/under-guds-veldige-hand>

240

245

250

255

260